

Durmuş Hocaođlu

“Millî İrâde” ve “Devlet İrâdesi”

Yeniçağ., “Analiz”., 15 Temmuz 2007, Pazar., s.06
“Analiz” Sıra No: 543; 2007-058; Temmuz-07

YENİÇAĞ

Memleketimizin siyâsî tercih dağılımının, kabaca, takrîben üçte ikisinin “sağ / muhâfazakâr” ve üçte birinin de “sol/batıcı” olmak üzere adetâ statikleşmiş bir yapı arzettiğini, mevcut iktidarın alternatifinin ihtimâl-i galibe ile birincisinden çıkabileceğini ve problemin de bu noktada zuhur etmekte olduğunu söylemiştik. Devam edelim: Velâyet ve vesâyetten millî irâdeye, yâni daha bir sâhici siyâsî topluma terfi’ de demek olan çok partili demokratik sisteme geçiş tarihimiz olan – ârızalı ve şâibeli 1946 seçimlerini istisnâ tutarak – 14 Mayıs 1950’den bu yana gerçekleşen hemen bütün seçimlerin net ve vâzih olarak göstermiş olduğu gibi, “millî irâde” bir bütün olarak ele alındığında, alelekser, “sağ/muhâfazakâr” bir nitelikte tezâhür etmekte ve bilhassa CHP’nin şahsında temsil edilen “devlet irâdesi” ile uyuşmazlık göstermektedir. Siyâsî sloganlara îtbar etmeden ilmî/felsefî bir perspektiften analiz edildiğinde tipik bir medeniyet problemi olduğuna îtiraz edilmesini muhâl addettiğim bu vaziyetin, ana hatlarıyla ve kalın çizgilerle – ve tabîi ki sâdece bu şekilde - aşağı yukarı aynıyla devam etmekte olduğunu söyleyebiliriz. Buna göre, iktidara giden yolun açılması “sağ / muhâfazakâr” kitle ile uyuşmayı gerekli kılmakta olup; ekonomik ilişkiler ağındaki klasifikasyonlardan ziyâde, “tarih”, “din” ve “gelenek” olarak hulâsa edilebilecek üç ana umdeye istinad eden Türk muhâfazakârlığının siyâsî vekâletine nâil olabilmek de, yukarıda bahsini ettiğimiz, “millî irâde” ile “devlet irâdesi” arasındaki uyuşmazlıklar ve ihtilâflarda “millî irâde”den yana tavır koymakla mümkün olabilecektir.

İşte, CHP’nin – istisnâî hâller dışında – “millî irâde” tarafından adetâ “ebedî muhâlefet”e mahkûm oluşu da esas olarak bu sebebe müstenid olduğu gibi, günümüzdeki siyâset problemi de bu sebebe müstenid bulunmaktadır. Şöyle ki: Güçlü ve sıhhatli bir devlet şuur ve idrâkine sâhip bulunduğunu söyleyebileceğimiz Türk halkı, bu şuur ve idrâke rağmen, hâlen devam etmekte bulunan batılılaş(tırıl)ma sürecinden beri, - ki asıl olarak vâsıl olunan netîce de bir “lumpen batılılaşma”dır – ‘mücerret bir hükmi şahsiyet olarak devlet’ ile, bütün cebrî sosyal değişim ve dönüşümlerin motoru rolündeki ‘müşahhas devlet’i birbirinden tefrîk edebildiği gibi, müşahhas devletin irâdesinin kendi irâdesi – yâni millî irâde – ile sık-sık yollarının kesişmekte olduğunu da naif irfânı ve fi’len yaşamış hayat tecrübeleriyle kavramış olup, kendi irâdesine ket vuracak şekilde teşahhus eden işbu devlet irâdesinden yana tavır koyan siyâsî partilere mesâfeli durmaktadır. Tabiatıyla her samimî duygu gibi istismara da açık olan bu duygudur AKP’yi iktidara getiren ve yine aynı duygudur O’nu beş yıla yaklaşan bir süredir ayakta tutan. İşte bu noktada son birkaç ay geriye dönüp de siyâsî gelişmeleri hâtırladığımızda, AKP’nin artık belirli bir erime sürecine girmiş olan kredisini tekrar yükseltenin de aynı sebeplere dayandığını görmezlik edemeyiz. Filhakîka, ardarda

patlak veren ve hâlâ devam eden iki vahîm gelişme, Cumhurbaşkanlığı seçimi krizi ve E-Darbe veya E-Muhtıra, 27 Mayıs'ı, 12 Mart'ı, 12 Eylül'ü ve 28 Şubat'ı bir kere daha ve vurgu ile hâtırlatan bir aksülâmalel yarattı: “Yine mi” dendi, “millî iradenin seçtiği bir hükûmetin yolu devlet irâdesi ile kesilecek? Bundan kurtulmanın bir yolu yok mu?” Ve birdenbire, Sayın Erdoğan'ın ve AKP'nin beklemediği güç takviyesi de kendiliğinden geldi ve Sayın Erdoğan herhangi bir siyâsetçi olmaktan çıkıp bir halk kahramanına ve AKP de herhangi bir siyâsî parti olmaktan çıkıp millî irâdenin temsilcisi konumuna – elbette bir tehâcümle değil, ama muayyen bir nisbette – ‘yükseltildi’. AKP'nin bütün - ‘başarısız’ da - demiyorum, ‘kötü’ icrâatlarına rağmen bu grafik yükselmesi, bu sûretle, O'na adetâ altından bir tepsi içinde hediye edilmiş oldu.

★★★

Bu ahvâl ve şerâit tahtında, herhangi bir siyâsî tecrübeden mahrum, doğru düzgün bir teşkilâtı dahi bulunmayan bir iş adamı olan Cem Uzan'ın bir ümit melcei olarak yükselişi ile, bilhassa köklü olarak bilinen siyâsî partilerin beklenen performansı gösteremeyişlerini de bu kontekstte değerlendirmek lâzım gelir fikrimce.

